

ČLOVEK A SVET PRÁCE

Obsah

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce.....	3
Charakteristika oblasti	3
Ciele vzdelávacej oblasti	5
Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu človek a svet práce pre 1. cyklus.....	6
Ciele vzdelávania pre 1. cyklus.....	6
Technika	7
Poznávanie vlastností modelovacích materiálov	7
Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov	8
Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie	8
Textil – základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia	8
Drevo – mechanické vlastnosti, základy opracovania a využitie	9
Kovy – druhy, vlastnosti, spracovanie a možnosti využitia	9
Skúmanie vlastností plastov.....	9
Poznávanie techniky v domácnosti, v doprave	9
Konštruovanie	10
Kariérová výchova	11
Charakterizovanie vybraných povolání.....	11
Poznávanie vlastných záľub a hodnôt.....	11
Podnikavosť a iniciatívnosť	12
Stanovenie cieľov a tvorba nápadu.....	12
Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti	13
Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu človek a svet práce pre 2. cyklus.....	14
Ciele vzdelávania pre 2. cyklus.....	14
Technika	15
Skúmanie technických materiálov a ich vlastností	16
Konštrukcie okolo nás.....	17
Skúmanie tradičných a moderných technických prostredí.....	17
Kariérová výchova	18
Sebareflexia a spätná väzba	18

Kariérové portfólio ako nástroj rozvoja potenciálu žiaka	19
Podnikavosť a iniciatívnosť	19
Výber nápadov	20
Ľudská práca a jej vplyvy	21
Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu človek a svet práce pre 3. cyklus.....	22
Ciele vzdelávania pre 3. cyklus.....	22
Technika	23
Poznávanie histórie techniky a základy grafickej komunikácie	25
Využívanie vlastností technických materiálov pri tvorbe výrobkov.....	25
Skúmanie využívania jednoduchých strojov a mechanizmov v domácnosti	26
Kariérová výchova	27
Rozhodovanie a tvorba akčného plánu.....	28
Vzdelanie a trh práce	28
Životná rovnováha (work-life balance) a duševné zdravie (wellbeing)	28
Podnikavosť a iniciatívnosť	29
Realizácia nápadu a overenie jeho funkčnosti.....	30
Riešenie problémov	30
Zdroje financovania nápadov.....	31

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

Charakteristika oblasti

Základnými stavebnými prvkami oblasti Človek a svet práce sú tri komponenty: Technika, Podnikavosť a iniciatívnosť, Kariérová výchova. Všetky tri komponenty sú navzájom prepojené tak, aby bol dôraz kladený na rozvoj technického, tvorivého a kritického myslenia vo vzdelávacej oblasti. Dôraz je kladený na rozvíjanie technickej a profesijnej gramotnosti u žiakov. Pojem technická gramotnosť sa vzťahuje na schopnosť žiakov používať, riadiť, hodnotiť a chápať techniku. Aby sa žiak stal technicky gramotným jedincom, mal by pochopiť, čo je technika a technológie, ako fungujú, ako formujú spoločnosť a ako ich formuje spoločnosť. Technicky gramotný žiak má navyše určité schopnosti technicky myslieť a pracovať s technickými zariadeniami, ktoré mu umožňujú využiť ich vynaliezavosť pri navrhovaní a stavbe vecí, pri riešení praktických problémov, ktoré sú technologického charakteru. Vo všeobecnej rovine sa profesijná gramotnosť označuje ako schopnosť identifikovať a rozvíjať reálny profesijný cieľ. Charakteristickou črtou profesijne gramotného žiaka je, že pozná svoje silné stránky, vie prijať a vyjadriť spätnú väzbu a v procese kariérového plánovania vytvárať konštruktívne rozhodnutia. Profesijná gramotnosť zahŕňa víziu, v ktorej má každý žiak, určitý stupeň vedomostí o kariérových hodnotách, osobnom kariérovom smerovaní a kariérovom plánovaní ako celoživotnom procese.

Pre jednoduché metodické spracovanie problematiky boli definované tri komponenty (technika, podnikavosť a iniciatívnosť, kariérová výchova), ktoré umožňujú komplexne nahliadať na VO Človek a svet práce. Jednotlivé komponenty sa vzájomne dopĺňajú a tvoria dynamický celok. Vzájomná previazanosť komponentov je vyjadrená princípmi, ktoré sú pre VO Človek a svet práce dominantné: tvoriť/konštruovať a interpretovať/prezentovať. Tieto princípy sa spájajú s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a svet práce je prepojený s riešením praktických úloh, ktoré sú procesne spojené s plánovaním, aktívnym experimentovaním a učením sa zo získaných skúseností. Žiaci by mali byť schopní orientovať sa vo svete technológií, porozumieť trendom technologického rozvoja a súvislostiam vedeckého pokroku, ale aj dopadom ľudskej činnosti na svet. Dôraz je kladený na kreatívne a inovatívne používanie technologických nástrojov pre dosiahnutie cieľa, príp. na vyvodzovanie záveru na základe dôkazov. Súčasťou spôsobilostí v tejto vzdelávacej oblasti je tiež kritické uvedomovanie si a podpora environmentálnej bezpečnosti, čiže minimalizácia odpadu či správne nakladanie s vytvoreným odpadom. Zameriava sa na rozvoj

všeobecných užívateľských zručností, moderného technologického myslenia, formovanie postojov a hodnôt potrebných vo svete práce. Žiaci sa učia kombinovať myslenie s manuálnymi činnosťami a porozumieť tak súvislostiam toho, čo študujú v škole, v spojitosti so svojim neskorším produktívnym vekom. Pozornosť je zameraná na schopnosť žiakov pochopiť, že svojou prácou vytvárajú hodnoty užitočné pre ostatných jednotlivcov v spoločnosti a svoje nápady vedia premeniť na reálne činy. Sú schopní iniciatívy, nie sú zodpovednosť, prijať riziko a dosahovať stanovené ciele. Iniciatívnosť a vytrvalosť sú schopnosti, ktoré tiež umožňujú žiakom spolupracovať s ostatnými, s cieľom plánovať a riadiť projekty, ktoré majú kultúrnu, spoločenskú alebo komerčnú hodnotu. Kariérová výchova sa výrazne podieľa na rozvoji spôsobilosti žiakov plánovať si významné životné kroky v profesijnom aj osobnom živote, stanoviť si alternatívne životné ciele, nachádzať efektívne spôsoby ich dosiahnutia a konštruktívne sa vyrovnávať s prípadným neúspechom. Rozvoj týchto cieľov je v úzkom vzťahu s osobnostným rozvojom žiaka, rozvojom sociálnych a komunikačných spôsobilostí, schopnosťou učiť sa a plánovať vlastnú kariéru.

Obrázok č. 1. Obsah vzdelávacej oblasti Človek a svet práce

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a svet práce je charakterizovaný tromi základnými komponentmi: Technika, Podnikavosť a iniciatívnosť a Kariérová výchova (Obrázok 1).

Ciele vzdelávacej oblasti

- Využívať vedomosti z oblasti vedy, techniky, technických materiálov a rozvíjať zručnosti pri realizácii vlastných návrhov a podporovať inovatívne myslenie.
- Používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi, ako aj vedeckými údajmi na dosiahnutie cieľov.
- Prijímať rozhodnutia, vyslovovať názory na základe dôkazov.
- Uvedomovať si potrebu environmentálnej udržateľnosti ako životného cyklu výrobkov, environmentálnej bezpečnosti ako minimalizácie odpadu či správne nakladanie s vytvoreným odpadom, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.
- Schopnosť pracovať v tíme a efektívne spolupracovať pri riešení problémov, ako aj vedieť prezentovať svoje návrhy a riešenia.
- Vnímať a chápať základné ekonomické princípy a aplikovať princípy zodpovedného rozhodovania a správania sa vo svete finančných, prírodných i ľudských zdrojov.
- Rozvíjať u žiakov spôsobilosti dôležité pri rozhodovaní o významných životných krokoch v rámci kariérového rozvoja a pri plánovaní budúcnosti – navrhnúť, vyhodnotiť a aplikovať rôzne metódy, ktoré budú prispievať k životnej a profesijnej orientácii žiakov a k tvorbe konštruktívnych kariérových rozhodnutí.
- Rozširovať poznatky žiakov o svete práce a informovať o možnostiach ďalšieho uplatnenia absolventov základnej školy.
- Identifikovať jednoduché technické problémy pri používaní digitálnych zariadení a navrhnuť jednoduché spôsoby ich riešenia. Rozpoznať potreby rozvoja vlastných digitálnych zručností a nájsť možnosti vlastného rozvoja.
- Rozvíjať u žiakov bádateľské schopnosti (pozorovať, merať, komunikovať, klasifikovať, interpretovať, tvoriť predpoklady, experimentovať).

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu človek a svet práce pre 1. cyklus

Hlavným cieľom 1. cyklu je, aby žiaci v nadväznosti na rozvoj technickej gramotnosti v predprimárnom vzdelávaní získavali poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité. Tým sa uvádzajú do technickej gramotnosti a učia sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky. Žiaci sa učia chápať techniku a porozumieť elementárnym javom a zákonitostiam v technike. Žiaci tiež získavajú poznatky o vzájomne súvisiacich pracovných činnostiach a profesiách v minulosti s poukázaním na možnosti využitia nadobudnutých pracovných zručností a návykov v rôznych oblastiach ľudskej činnosti v minulosti aj v súčasnosti, a tým získajú úvodné spôsobilosti profesijnej gramotnosti.

Ciele vzdelávania pre 1. cyklus

1. Získavať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité.
2. Učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky.
3. Realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov.
4. Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov.
5. Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách v minulosti a dnes.
6. Rozpoznať hodnoty vzťahujúce sa k práci.
7. Pomenovať a prezentovať vlastné záľuby.
8. Rešpektovať a správať sa podľa spoločne dohodnutých pravidiel skupiny, vytvárať v skupine pozitívne vzťahy.
9. Realizovať jednoduchý nápad.

Technika

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Získať poznatky o rôznych prírodných a technických materiáloch, pracovných postupoch, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité.	Pomenovať technický a prírodný materiál.
Učiť sa využívať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení technickej otázky.	Pod vedením učiteľa a dodržaním zásad BOZP zhotoviť jednoduchý výrobok z modelovacích materiálov.
Realizovať jednoduché projekty s využitím primeraných techník, technológií, prírodných a technických materiálov s dodržaním BOZP.	Podľa návodu a dodržaním BOZP zhotoviť jednoduchý výrobok z prírodného a technického materiálu.
Používať vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov.	Rozpoznávať statické a dynamické modely.
Získať poznatky o pracovných činnostiach a profesiách (s akcentom na obec a región), realizovať jednoduchý nápad.	Povedať rozdiely medzi pracovnými činnosťami a profesiami.

Poznávanie vlastností modelovacích materiálov

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Druhy a vlastnosti netvrdnúcich, samotvrdnúcich a tvrdnúcich modelovacích materiálov: cesto, hlina, modurit a pod.	Výber a práca s modelovacími materiálmi s pomocou zraku a hmatu: cesto, plastelína, modurit a hlina.
V tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastností modelovacích materiálov.	Elementárna práca s modelovacími materiálmi.

Poznávanie vlastností a možností využitia prírodných, technických ako aj odpadových materiálov

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Prírodný a technický materiál: druhy, vlastnosti a možnosti využitia.	Prírodné materiály, výber a práca s prírodným materiálom s pomocou zraku a hmatu: mach, šúpolie, kamienky a pod.
Zhotovovanie výrobkov z rôznych prírodných materiálov ako mach, vlna, šúpolie, kamienky a z technických materiálov ako drôt, gombíky, korálky a pod.	Elementárna práca s prírodnými materiálmi (mach, vlna, šúpolie) a s technickými materiálmi (gombíky, korálky).
Odpadový materiál, jeho triedenie a druhotné využitie.	Triedenie odpadového materiálu (papier, plast, sklo).

Papier a kartón: druhy, vlastnosti, základné suroviny na výrobu papiera, využitie

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
V tvorivých činnostiach poznávanie rôznych druhov a vlastnosti papiera napr. kancelársky, kresliaci, novinový baliaci a pod.	Pracovať s papierom, zhotovovať jednoduché výrobky z papiera.
Skúmanie a poznávanie surovín potrebných na výrobu papiera, výroba recyklovaného papiera.	Vymenovať suroviny na výrobu papiera.

Textil – základné druhy, vlastnosti, spracovanie, možnosti a spôsoby využitia

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Poznávanie rôznych druhov textílií na základe väzby tkaniny a informácií z etikety výrobku.	Vymenovať jednoduché druhy textílií.
Poznávanie vlastností ako udržiavanie tepla, nasiakavosť, krčivosť, pevnosť, odolnosť a iné.	Skúmať vybrané vlastnosti textílií – napr. nasiakavosť, krčivosť.
V tvorivých činnostiach poznávať základné stehy: predný, zadný.	Vedieť rozlíšiť predný a zadný steh.

Drevo – mechanické vlastnosti, základy opracovania a využitia

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Poznávanie rôznych mechanických vlastností pri brúsení, rezaní a pilovaní rovnobežne a kolmo na vlákna dreva.	Poznávanie vybraných vlastností dreva – napr. tvrdosť dreva.

Kovy – druhy, vlastnosti, spracovanie a možnosti využitia

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
V tvorivých konštrukčných činnostiach rozlišovanie a poznávanie kovových a nekovových predmetov, súčastí stavebníc, skladačiek.	Poznávanie vybraných vlastností kovov a nekovov – elementárne rozdiely medzi kovovými a nekovovými materiálmi.

Skúmanie vlastností plastov

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Plasty: druhy, vlastnosti, triedenie, druhotné využitie.	Plasty – jednoduché vlastnosti.
Poznávanie plastov na základe informácií na obaloch výrobkov.	Poznávanie plastov v domácnosti.

Poznávanie techniky v domácnosti, v doprave

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Technika v domácnosti, v doprave: druhy, technika v minulosti a dnes.	Pomenovanie jednoduchých technických zariadení v domácnosti (napr. spotrebičov, mechanizmov a zariadení používaných v záhrade a pod.).
Poznávanie spôsobov prepravy tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení.	Pomenovať základné dopravné prostriedky.
Konštrukčné časti bicykla a elementárna údržba.	Pravidlá cestnej premávky – základné dopravné značky a informácie pre chodcov a cyklistov.

Konštruovanie

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Budovy, objekty, konštrukcie okolo nás.	Rozpoznávanie konštrukcií okolo nás – mosty, cesty, budovy, zariadenia.
V tvorivých konštrukčných činnostiach priestorová tvorba predmetov, objektov, rôznych druhov konštrukcií.	Práca s jednoduchými konštrukčnými stavebnicami.

Činnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Práca s technickým, prírodným a drobným materiálom. Zhotovenie jednoduchých výrobkov z technických, drobných a prírodných materiálov. Zhotovenie darčkových predmetov, jednoduchej hračky, alebo výrobku z modelovacích materiálov podľa ľudovej predlohy tradičnou ľudovou technikou. Opísanie významu technických objektov okolo nás. Konštruovanie jednoduchých modelov technických objektov, dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení. Posúdenie rozdielov medzi modelovacími materiálmi. Porovnanie plastov v domácnosti a predmetov z plastov. Porovnanie techniky – dnes a v minulosti. Návšteva dielne remeselníka, technickej pamiatky, technického diela v obci alebo v regióne.	

Kariérová výchova

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Porovnávať rôzne druhy povolání, pričom má reálnu predstavu o ich pracovnej náplni.	Podľa obrazového materiálu alebo slovného popisu identifikovať vybrané druhy povolání, pričom svoju reálnu predstavu o ich pracovnej náplni dokáže spojiť s obrázkom, ktorý ju predstavuje.
Prezentovať kariérové hodnoty vzťahujúce sa k vlastnostiam pracovnej činnosti z pohľadu budúcej voľby povolania/remesla a k oceneniu významu práce.	Pomocou obrazového a zvukového materiálu pomenovať niektoré tradičné remeslá.
Spoznávať a prezentovať svoje záľuby a úspechy v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.	Jednoducho opísať svoje záľuby v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla, kreatívnym spôsobom stvárniť preferovaný druh povolania.

Charakterizovanie vybraných povolání

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Charakteristika vybraných povolání podľa pracovných činností, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, predmetov a objektov. Učebná činnosť žiaka ako osobitný druh práce.	Charakteristika vybraných povolání podľa pracovných činností, pracovného prostredia, pracovných prostriedkov, predmetov a objektov.
Kariérové hodnoty vzťahujúce sa k vlastnostiam pracovnej činnosti, ako súčasť základnej zložky pre budúcu voľbu povolania.	Učebná činnosť žiaka ako osobitný druh práce.

Poznávanie vlastných záľub a hodnôt

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Záľuby ako významný faktor, ktorý ovplyvňuje pracovný úspech.	Záľuby ako významný faktor, ktorý ovplyvňuje pracovný úspech.

Činnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Orientácia v pojmoch a procesoch sveta práce (pracovná činnosť, pracovné prostredie, a pod.). Oboznamovanie sa s hodnotami vzťahujúcimi sa k práci. Prezentácia záľub a úspechov v prepojení na konkrétny druh povolania/remesla.	

Podnikavosť a iniciatívnosť

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Na základe nápadu navrhnuť jednoduchý produkt.	Na základe nápadu navrhnuť jednoduchý produkt.
Byť motivovaný pre prácu na nápade a venovať mu primeranú pozornosť a úsilie.	Byť motivovaný pre prácu na nápade.
Pochopiť význam práce pre človeka v základných ekonomických súvislostiach.	Pochopiť, prečo ľudia chodia do práce.
Podeliť sa o zdroje pri práci a výrobe výrobkov, neplytvať nimi a recyklovať ich.	Podeliť sa o pomôcky, ktoré potrebujeme pri práci, neplytvať materiálom a recyklovať ho.

Stanovenie cieľov a tvorba nápadu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Stanovenie si cieľov a kritérií úspechu potrebných pre proces prípravy a tvorby nápadu.	Stanoviť si cieľ, ktorý chce žiak pri tvorbe nápadu dosiahnuť.
Návrh a príprava nápadu.	Príprava na realizáciu nápadu (pomôcky, materiál).
Spolupráca na spoločnom nápade.	Spolupráca na spoločnom nápade.
Ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa.	Ocenenie úspechu po ukončení realizácie cieľa.
Vyjadrenie, ako k procesu prispelo vynaložené úsilie.	Jednoduché vyjadrenie toho, ako som pracoval, aby som vytvoril produkt.

Základy finančnej a ekonomickej gramotnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Mzda ako odmena za prácu, peniaze ako nositeľ hodnôt a prostriedok výmeny.	Mzda ako odmena za prácu, peniaze ako nositeľ hodnôt a prostriedok výmeny.
Porozumieť vzťahu peniaze a mzda ako odmena za prácu, ktoré slúžia na uspokojovanie základných potrieb.	Porozumieť vzťahu peniaze a mzda ako odmena za prácu, ktoré slúžia na uspokojovanie základných potrieb.
Peniaze ako prostriedok na výmenu za tovary a služby.	Peniaze ako prostriedok na výmenu za tovary a služby.
Recyklácia, upcyclácia, šetrenie ako súčasť zodpovedného správania.	Recyklácia, upcyclácia, šetrenie ako súčasť zodpovedného správania.

Činnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Práca a spolupráca pri tvorbe nápadu. Reflexia, hodnotenie tímovej práce a vlastnej práce na výsledku. Prezentácia cieľov a činností potrebných k ich dosiahnutiu. Recyklácia, upcyclácia a šetrenie.	Práca a spolupráca na nápade, jednoduchá prezentácia výsledku svojej práce.

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu človek a svet práce pre 2. cyklus

Hlavným cieľom 2. cyklu je, aby sa žiaci učili riešiť technické úlohy a prezentovať ich. Žiaci sa učia používať jednoduché technické zariadenia v každodennom živote. Sú prostredníctvom technických činností schopní identifikovať technický problém a kvalifikovane navrhnúť možné riešenia, a tým dokazovať zvládnutie základov technickej gramotnosti. Majú prehľad o profesiách a povolaniach súvisiacich s rôznymi odbormi v minulosti a dnes (s akcentom na regionálne špecifiká), poznajú možnosti ďalšieho štúdia súvisiaceho s oblasťou ich záujmov, vedia vytvoriť osobné kariérové portfólio, a tým preukázať zvládnutie základov profesijnej gramotnosti.

Ciele vzdelávania pre 2. cyklus

1. Spoznávať vlastnosti a druhotné využitie technických materiálov, zoznamovať sa s úžitkovými a darčkovými predmetmi a so základmi konštruovania.
2. Identifikovať technický problém a kvalifikovane navrhnúť možné riešenia.
3. Vedieť zohľadniť v procese navrhovania objektov prepojenie ich dizajnu s funkčnosťou, estetikou a kultúrnymi tradíciami.
4. Posúdiť vplyv objektov na životné prostredie v procese výroby a po jej ukončení.
5. Prezentovať vlastné záujmy, hodnoty, priority a rešpektovať záujmy, hodnoty a priority iných.
6. Vytvoriť osobné kariérové portfólio.
7. Realizovať praktický a užitočný nápad.
8. Zodpovedne hospodáriť so zdrojmi pri práci a výrobe produktov.
9. Vysvetliť pojem mzda ako odmena za prácu.

Technika

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Pomenovať a využiť základné vlastnosti technických materiálov (papier, kartón, lepenka, textil, drevo, kov, plasty), definovať spôsob ich výroby, využitia a recyklácie.	Vymenovať spôsoby recyklovania a nového využitia papiera, kartónu, lepenky, textilu, dreva, kovov a plastov.
Vybrať vhodné technické materiály a nástroje na zhotovenie jednoduchého tradičného výrobku podľa regionálnej predlohy.	Pomenovať jednoduché technické materiály a pracovné nástroje potrebné na zhotovenie jednoduchých úžitkových a darčkových predmetov.
Vytvoriť náčrt výrobku (súčasného, tradičného) a podľa neho výrobok vytvoriť.	Zhotoviť jednoduchý náčrt úžitkového a darčkového predmetu.
Skonstruovať jednoduchý objekt.	Zhotoviť jednoduchý výrobok z technických materiálov.
Uviesť zdroje elektrickej energie (obnoviteľné, neobnoviteľné).	Vymenovať zdroje elektrickej energie.
Pri práci dodržiavať základné zásady BOZP.	Dodržiavať hygienické zásady a pravidiel BOZP.
Navrhnuť a vypracovať projekt s využitím zapojenia jednoduchého elektrického obvodu.	Vybrať správne časti elektrického obvodu (vodiče, zdroj elektrického napätia, spínač, žiarovka) a následne pri dodržiavaní BOZP ich zapojiť do funkčného elektrického obvodu.
Podľa návodu, aj vlastného námetu konštruovať mechanické, elektronické, robotické stroje, prístroje, objekty.	Pomocou hmatu a zraku vybrať jednotlivé časti stavebnice a zhotoviť podľa plánu jednoduchý technický objekt.
Predstaviť svoje konštrukčné návrhy a riešenia a využiť možnosti umelej inteligencie pri návrhu rôznych technických problémov.	Pomenovať možnosti využitia umelej inteligencie pri návrhu technických problémov.
Využívať technické komunikačné prostriedky, porovnať komunikáciu na diaľku v minulosti a v súčasnosti.	Vymenovať komunikačné prostriedky používané v minulosti a dnes.

Pomenovať rozdiely, výhody a nevýhody moderných komunikačných digitálnych a multimedialných prostriedkov.	Pomenovať výhody a nevýhody komunikačných prostriedkov.
Identifikovať a riešiť technický problém so zohľadnením dizajnu, estetických kvalít, kultúrneho významu a ochrany životného prostredia.	Zdôvodniť najdôležitejšie rozdiely medzi dizajnom a konštrukciou výrobku.
Prezentovať a obhájiť výsledky svojej práce v oblasti jednoduchej konštrukcie a dizajnu pred skupinou.	Zdôvodniť jednotlivé postupy pri zhotovení výrobkov.

Skúmanie technických materiálov a ich vlastností

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Papier, kartón, lepenka: chemické, fyzikálne vlastnosti, spôsoby výroby, využitie a recyklácia, tvorivá činnosť žiakov (tvorba výrobkov).	Tvorba jednoduchých výrobkov z papiera, kartónu a lepenky.
Textil: rozdelenie textilných vlákien, vlastnosti textilu, údržba textilu, tvorivá činnosť žiakov (tvorba výrobkov).	Tvorba jednoduchých výrobkov z textilu.
Plasty: fyzikálne vlastnosti, rozdelenie, využitie a recyklácia, tvorivá činnosť žiakov (tvorba výrobkov).	Tvorba jednoduchých výrobkov z plastov.
Drevo: rozdelenie dreva, fyzikálne, mechanické vlastnosti, využitie a recyklácia, tvorivá činnosť žiakov (tvorba výrobkov).	Tvorba jednoduchých výrobkov z dreva.
Kovy: fyzikálne a mechanické vlastnosti kovov, ich využitie a recyklácia, tvorivá činnosť žiakov (tvorba výrobkov).	Tvorba jednoduchých výrobkov z kovov.

Konštrukcie okolo nás

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Konštrukcie okolo nás: druhy, spoločenský význam, architektúra, dizajn.	Práca so stavebnicou – konštruovanie jednoduchých technických objektov.

Skúmanie tradičných a moderných technických prostredí

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Jednoduchý elektrický obvod (zdroj elektrického napätia, vodiče, spínač, spotrebič), vplyv elektrickej energie na životné prostredie. Tvorivá činnosť žiakov (tvorba jednoduchého elektrického obvodu).	Jednoduchý elektrický obvod (zdroj elektrického napätia, vodiče, spínač, spotrebič).
Mechanika, elektronika a robotika: rozdelenie, stroje, prístroje, mechanizmy, moderné technické výtvarné umenie, umelá inteligencia.	Jednoduché spotrebiče v domácnosti (používané v minulosti a v súčasnosti), BOZP pri práci so spotrebičmi v domácnosti.
Technické komunikačné, digitálne a multimediálne prostriedky: rozdiel medzi pojmami, historické a moderné, výhody a nevýhody, 2D zobrazovanie.	Charakteristika historických a moderných komunikačných prostriedkov, pomenovanie výhod a nevýhod.

Činnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Skúmanie vlastností technických materiálov. Zhotovenie darčkových a úžitkových výrobkov, príp. regionálneho suveníru z technických materiálov. Návrh a zhotovenie jednoduchých elektrických obvodov. Konštruovanie jednoduchých elektronických, robotických a mechanických strojov, prístrojov a objektov. Tvorba jednoduchých 2D zobrazení technických predmetov.	

Kariérová výchova

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Realizovať sebareflexiu, pomenovať a prezentovať svoje silné stránky v súvislostiach budúcej voľby povolania.	S asistenciou realizovať individuálnu sebareflexiu – čo ma v živote baví a popísať vhodným spôsobom svoje silné stránky v súvislosti s výberom svojho budúceho povolania.
Prijať a vyjadriť spätnú väzbu ako dôležitú súčasť sebaopoznania a identifikovania inšpirujúcich vlastností na spolužiakovi a kamarátovi.	S asistenciou sformulovať ohľaduplnú spätnú väzbu s pomenovaním inšpirujúcich vlastností na spolužiakovi a kamarátovi.
Vytvoriť a prezentovať osobné kariérové portfólio.	Podľa vopred jasného obrazu o zavedení portfólia a podľa zrozumiteľne stanovených základných podmienok vytvoriť vlastné kariérové portfólio ako individualizovaný portrét založený na špecifickom výbere materiálov.

Sebareflexia a spätná väzba

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Sebareflexia ako súčasť cielenej spätnej väzby, všeobecné princípy poskytovania spätnej väzby – konkrétnosť a pozitívna orientácia, formulácia a vyjadrenie myšlienok, pocitov a postrehov súvisiacich so získanými skúsenosťami.	Sebareflexia ako súčasť cielenej spätnej väzby, všeobecné princípy poskytovania spätnej väzby – konkrétnosť a pozitívna orientácia, formulácia a vyjadrenie myšlienok, pocitov a postrehov súvisiacich so získanými skúsenosťami.
Sebaopoznanie prostredníctvom realizácie individuálnej sebareflexie, v ktorej žiak identifikuje svoje schopnosti, záujmy, hodnoty a silné stránky v súvislostiach budúcej voľby povolania.	Sebaopoznanie prostredníctvom realizácie individuálnej sebareflexie, v ktorej žiak identifikuje svoje schopnosti, záujmy, hodnoty a silné stránky v súvislostiach budúcej voľby povolania.

Aplikácia výsledkov spätnej väzby pri identifikácii dispozícií dôležitých pri výbere povolania.	
---	--

Kariérové portfólio ako nástroj rozvoja potenciálu žiaka

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Tvorba a analýza podkladov pre vyplnenie kategórií kariérového portfólia.	Jednoduché usporiadanie v osobných a v pracovných materiáloch, ktoré tvoria podklad pre sebareprezentáciu.
Tvorba kariérového portfólia prostredníctvom súboru rôznych výstupov žiaka z edukačného prostredia.	Tvorba a možnosti prezentácie kariérového portfólia prostredníctvom súboru rôznych výstupov žiaka z edukačného prostredia.
Prezentácia kariérového portfólia.	

Činnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Poznávanie a prezentácia vlastných silných stránok v súvislostiach budúcej voľby povolania. Tvorba systému v osobných a pracovných materiáloch, ktoré tvoria podklad pre sebareprezentáciu. Prezentácia výsledkov vlastnej práce prostredníctvom kariérového portfólia.	

Podnikavosť a iniciatívnosť

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Urobiť výber najvhodnejšieho nápadu, ktorý bude realizovaný.	Vybrať jeden nápad, ktorý bude realizovať.
Zostaviť časový plán realizácie, systém kontroly a vyhodnocovania tak, aby bola práca dokončená v stanovenom termíne.	Zostaviť jednoduchý časový plán, ktorý pomôže dokončiť prácu v stanovenom termíne.

Určiť materiál a ostatné pomôcky potrebné pre realizáciu nápadu.	Identifikovať pomôcky, ktoré budú potrebné pre prácu.
Akceptovať a dohodnúť sa na rôznych rolách pri práci v skupinách.	Dohodnúť sa na rozdelení úloh pri skupinovej práci.
Prebrať svoj podiel zodpovednosti za spoločnú prácu.	Prebrať svoj podiel zodpovednosti za spoločnú prácu.
Opísať vplyv ľudskej činnosti (klady a zápory) na prácu človeka a životné prostredie.	Opísať vplyv ľudskej činnosti (klady a zápory) na prácu človeka a životné prostredie.
Vyjadriť hodnotu produktu aj ako výsledku práce.	Oceniť prácu.
Vysvetliť pojem mzda ako odmena za prácu.	Vysvetliť pojem mzda ako odmena za prácu.
Správať sa zodpovedne pri hospodárení s peniazmi aj v rámci stanovení finančných nákladov na projekt.	Správať sa zodpovedne pri hospodárení s peniazmi aj v rámci stanovení finančných nákladov na projekt, neplytváť zdrojmi, ktoré boli použité pri tvorbe.

Výber nápadov

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vplyv správneho časového manažmentu a plánu na prácu.	Uvedomiť si dôležitosť času, ktorý je stanovený pre prácu.
Spolupráca pri výbere nápadu.	Spolupráca pri výbere nápadu.
Tvorba harmonogramu práce a časového plánu postupov.	
Výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu a kontrola postupu prác.	Vedieť vybrať jeden nápad, ktorý bude realizovaný, stanoviť čas, za ktorý je žiak schopný ho urobiť a dodržiavať ho.

Ľudská práca a jej vplyvy

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vplyv ľudskej práce na životné prostredie pri tvorbe produktov.	Uvedomiť si, že človek svojou činnosťou vplýva na životné prostredie.
Zodpovednosť pri hospodárení s peniazmi potrebnými na realizáciu nápadu.	Neplytvať materiálom.
Zodpovednosť pri práci za stanovené úlohy.	Zodpovednosť pri práci za stanovené úlohy.
Stanovenie odmeny za prácu – mzda.	Stanovenie odmeny za prácu – mzda.
Hospodárne využívanie rôznych zdrojov pri práci.	Hospodárne využívanie rôznych zdrojov pri práci.

Činnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu. Zostavenie časového harmonogramu jeho realizácie. Výber vhodného materiálu a ostatných pomôcok. Reflexia a zhodnotenie výsledku spoločnej práce a procesu spolupráce. Identifikácia úspechov v rámci procesu spolupráce a stanovenie možností na zlepšenie. Zodpovedné správanie a hospodárne využívanie zdrojov potrebných na realizáciu. Stanovenie odmeny za prácu (mzdy).	

Vzdelávacie štandardy vyučovacieho predmetu **človek a svet práce** pre 3. cyklus

Hlavným cieľom 3. cyklu je, oboznamovať sa a pracovať s materiálmi a technológiami na ich opracovanie. Žiaci sa učia nielen používať technické zariadenia, predmety ale ich aj navrhovať, zhotovovať a hodnotiť. Učia sa analyzovať svoje tvorivé a technologické schopnosti a tým rozvíjajú svoju technickú gramotnosť. Žiaci vedia aplikovať základné stratégie a metódy plánovania v rámci kariérneho smerovania, a tým rozvíjajú svoju profesijnú gramotnosť.

Ciele vzdelávania pre 3. cyklus

1. Realizovať kreatívne nápady pomocou vhodných techník a materiálov.
2. Vedieť analyzovať svoje tvorivé a technologické schopnosti, a tým rozvíjať svoju technickú gramotnosť.
3. Využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach, tímových projektoch.
4. Spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí.
5. Vyberať vhodné technické materiály a nástroje na implementáciu svojich myšlienok a na zhotovenie úžitkového produktu.
6. Vedieť identifikovať, navrhovať a realizovať technicky primerané a realizovateľné riešenia a analyzovať súvisiace efekty a nebezpečenstvá.
7. Aplikovať digitálne technológie pri riešení technických problémových úloh.
8. Pomenúvať prínos, riziká, obmedzenia vedeckých teórií, aplikácií a technológií v spoločnosti (napr. v súvislosti s efektivitou práce, s morálnymi otázkami, kultúrou, bezpečnosťou, environmentálnou udržateľnosťou ako životným cyklom výrobkov).
9. Identifikovať vlastné schopnosti a zručnosti ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania.
10. Aplikovať základné stratégie a metódy plánovania kariérneho smerovania.
11. Aplikovať online nástroje a služby v procese tvorby kariérového rozhodnutia.
12. Vyhľadávať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre voľbu povolania.
13. Definovať užitočnosť nápadu a konkretizovať, aký problém rieši.
14. Aktívne hľadať príležitosti na rozvoj svojho nápadu a jeho uplatnenie v praxi.
15. Zhromaždiť a zabezpečiť dostupné zdroje v súvislosti s realizáciou nápadu a efektívne ich spravovať.
16. Chápať základy fungovania trhu, trhového hospodárstva a uviesť základné druhy podnikateľských aktivít.

Technika

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Samostatne vyhľadať a využiť poznatky o rôznych vynálezoch, objavoch a patentoch.	Pomenovať najvýznamnejšie technické vynálezy.
Narysovať jednoduchý technický výkres, vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa v 2D zobrazení (pohľad spredu, zhora, zboku), vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe.	Poznať rozdiely medzi kótou a čiarou, zhotoviť jednoduché náčrty a technické výkresy ² .
Simulovať a porovnať úlohy konštruktéra, projektanta, dizajnéra a robotníka.	Pomenovať úlohy konštruktéra, projektanta, dizajnéra a robotníka.
Porovnať, rozlíšiť a skúmať vlastnosti rôznych drevín, kovov, plastov, keramických a kompozitných materiálov, skla, gumy, textilu s tým, že dokáže uviesť príklady ich využitia a vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybraných vlastností rôznych druhov materiálov.	Uviesť príklady využitia skla, gumy, kompozitov v technickom prostredí.
Poukázať na možnosti recyklovania, separovania a zneškodňovania vybraných technických materiálov z technického hľadiska.	Popísať možnosti separácie a recyklácie vybraných technických materiálov.
Zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného a strojového obrábania materiálov podľa technického výkresu a zdôvodniť výber strojového opracovania pri tvorbe jednoduchého výrobku.	Správne vybrať materiál a pracovné nástroje na zhotovenie jednoduchých darčekových a úžitkových predmetov.
Správať sa ako uvedomelý spotrebiteľ a využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach a tímových	Dodržiavať pravidlá BOZP.

projektoch s uplatňovaním zásad BOZP pri práci.	
Vytvoriť vlastný jednoduchý elektrický obvod s využitím virtuálnej elektronickej stavebnice a vizualizovať ho využitím digitálnych technológií.	Skúmať princíp činnosti jednoduchých elektrických obvodov.
Uplatniť princípy jednoduchých strojov v praxi a definovať druhy prevodov v zariadeniach používaných v domácnosti.	Skúmať princíp činnosti jednoduchých strojov a mechanizmov v domácnosti.
Identifikovať potenciálne nebezpečenstvo pri práci so strojmi, zariadeniami, robotmi a a napríklad aj pomocou umelej inteligencie vytvoriť zoznam pravidiel a postupov k odstráneniu jednoduchých porúch v bytovej inštalácii s dodržaním BOZP.	Pomenovať základné prvky bytovej inštalácie a dodržiavať BOZP pri obsluhu spotrebičov, mechanizmov a zariadení v domácnosti.
Použiť umelú inteligenciu pri riešení konkrétnych úloh, zhodnotiť prácu s umelou inteligenciou, odpovede umelej inteligencie overiť prostredníctvom iných zdrojov a kriticky ich posúdiť.	Oboznámiť sa s výhodami a nevýhodami umelej inteligencie v technickom prostredí.
Vypočítať spotrebu a finančné náklady na prevádzku strojov a zariadení používaných v domácnosti na základe energetického štítku.	Porovnať energetické štítky vybraných spotrebičov a zariadení v domácnosti.
Zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu nebezpečného elektroodpadu, rozlíšiť stroje a zariadenia na rôznych pohon a zvážiť ich dopad na ŽP a vyhľadať informácie o obnoviteľných zdrojoch energie a ich využití.	Popísať možnosti separácie a recyklácie vybraných technických materiálov.
Spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí.	Spolupracovať v tíme v technickom prostredí.

Poznávanie histórie techniky a základy grafickej komunikácie

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
História techniky – zhotovenie projektu na tému slovenskí a svetoví vynálezcovia a námetu na pozoruhodné technické riešenia v živote mestského a dedinského človeka v minulosti.	Slovenskí a svetoví vynálezcovia a ich najvýznamnejšie vynálezy.
Vytváranie technického výkresu.	Tvorba jednoduchých náčrtov a technických výkresov.
Grafická komunikácia – aplikácia druhov čiar a pravouhlého premietania pri tvorbe technického výkresu.	Poznať rozdiely medzi kótou a čiarou.
Zobrazovanie predmetov v 2D.	Čítanie údajov z technických výkresov v 2D zobrazení.
Posúdenie rozdielu medzi konštruktérom, projektantom, dizajnérom, robotníkom – ich hlavné úlohy, činnosti a rozdiely medzi nimi.	Rozdiel medzi konštruktérom, dizajnérom, projektantom, robotníkom.

Využívanie vlastností technických materiálov pri tvorbe výrobkov

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Technické materiály (drevo, kovy, plasty, keramika, guma, sklo a pod.).	Technické materiály – drevo, kovy, plasty. skúmanie vybraných technických materiálov.
Základné vlastnosti technických materiálov, recyklácia technických materiálov.	Separácia technických materiálov v školskom a domácom prostredí.
Činnosti pri ručnom opracovaní technických materiálov (meranie, obrysovanie, rezanie, strihanie, ohýbanie, vyrovnávanie, pilovanie, rašpľovanie, dlabanie, sekание, vŕtanie, spájkovanie, konštrukčné spájanie dreva, povrchová úprava drevených a kovových materiálov a pod.).	Ručné spracovanie technických materiálov – vybrané pracovné postupy spracovania dreva, kovov a plastov.

Strojové a progresívne metódy spracovania dreva, kovov, plastov.	Pomenovať vybrané spôsoby strojového spracovania technických materiálov.
Samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov).	Návrh a tvorba jednoduchých výrobkov.

Skúmanie využívania jednoduchých strojov a mechanizmov v domácnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Jednoduché stroje, mechanizmy v domácnosti – využitie jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi vzhľadom na ich spotrebu a finančné náklady podľa energetického štítu.	Spotrebiče a mechanizmy v domácnosti (základná obsluha v domácnosti).
Bytová inštalácia (vodoinštalácia, kanalizácia, plynoinštalácia, elektroinštalácia, vykurovanie, chladenie, rekuperácia).	Poznávanie princípov činnosti vybraných inštalačných prvkov v domácnosti.
Jednoduché elektrické obvody (zapojenie spotrebiča do elektrického obvodu, dióda a tranzistor v elektrickom obvode).	Jednoduché elektrické obvody (zapojenie spotrebičov do elektrického obvodu).
Mechanické, plynové, benzínové a elektrické spotrebiče a zariadenia v domácnosti – obsluha a údržba spotrebičov a zariadení v domácnosti, ich vplyv na ŽP.	Spotrebiče a mechanizmy v domácnosti (mechanické, benzínové, plynové a elektrické).
Obnoviteľné zdroje energií a ich využitie.	Poznávanie procesov využívania obnoviteľných zdrojov energií v domácnosti.

Činnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Tvorba technických výkresov. Samostatné ručné spracovanie technických materiálov a zhotovenie technických výrobkov. Práca na malých sústruhoch, s ručnou vrtačkou a strojové spracovanie technických materiálov (drevo, neželezné kovy a plasty). Posúdenie	

<p>významu a využitia jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi. Vykonanie drobnej údržby spotrebičov a zariadení v domácnosti. Zapojenie jednoduchých elektrických obvodov. Zapojenie polovodičov (dióda, tranzistor) do elektrického obvodu. Práca so stavebncami zameranými na bytovú a domovú inštaláciu. Rozlíšenie objavov, vynálezov a patentov. Aplikácia príkladov využitia slovenských a svetových vynálezov v praxi.</p>	
--	--

Kariérová výchova

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Aplikovať základné techniky, stratégie a metódy akčného plánovania s ohľadom na vlastné kariérové smerovanie.	Jednoducho opísať vlastné kariérové smerovanie.
Aplikovať online nástroje, online služby a aplikácie, ktoré prispievajú k tvorbe konštruktívnych kariérových rozhodnutí.	Rozpoznať a použiť online nástroje, online služby a aplikácie, ktoré mu pomáhajú vytvárať konštruktívne kariérové rozhodnutia.
Samostatne vyhľadať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre tvorbu základov profesijnej orientácie.	Podľa pokynov vyhľadávať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre tvorbu základov profesijnej orientácie.
Analyzovať faktory, ktoré majú vplyv na zosúladovanie pracovného a rodinného života – work-life balance a vysvetliť ich dôležitosť pre duševné zdravie človeka.	Pomenovať faktory, ktoré majú vplyv na zosúladovanie pracovného a rodinného života – work-life balance a vyhodnotiť ich dôležitosť pre duševné zdravie človeka.

Rozhodovanie a tvorba akčného plánu

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Rozhodovanie a faktory, ktoré ho ovplyvňujú.	Rozhodovanie a faktory, ktoré ho ovplyvňujú.
Posúdenie možností pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy.	Posúdenie možností pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy.
Metódy, techniky a pomôcky pri tvorbe rozhodnutia.	Metódy, techniky a pomôcky pri tvorbe rozhodnutia.
Tvorba konštruktívneho rozhodnutia o kariérovom smerovaní s využitím získaných informácií.	
Tvorba akčného plánu.	
Tvorba kognitívnej mapy povolania s cieľom podpory protektívnych faktorov.	

Vzdelanie a trh práce

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Trendy a smer vývoja trhu práce.	Trendy a smer vývoja trhu práce.
Vzdelanie a trh práce.	Vzdelanie a trh práce.
Posúdenie rôznych zdrojov kariérových informácií.	Zdroje informácií z oblasti kariérneho plánovania.
Tvorba informačnej základne pre potreby kariérového smerovania.	

Životná rovnováha (work-life balance) a duševné zdravie (wellbeing)

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Hospodárenie s časom a duševné zdravie.	Hospodárenie s časom a duševné zdravie.
Udržanie rovnováhy medzi osobnými, vzdelávacími a pracovnými úlohami.	Udržanie rovnováhy medzi osobnými, vzdelávacími a pracovnými úlohami.
Identifikácia a posúdenie faktorov, ktoré vplývajú na zachovanie životnej rovnováhy a zdravého životného štýlu.	Identifikácia a posúdenie faktorov, ktoré vplývajú na zachovanie životnej rovnováhy a zdravého životného štýlu.

Aplikácia metód efektívneho plánovania využitia času, tvorba časového snímku bežného dňa, organizácia pracovného prostredia a pod.	
--	--

Činnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Aplikácia metód kritického myslenia pri posudzovaní vlastných zručností ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania. Vyhľadávanie, hodnotenie a použitie kariérových informácií. Aplikácia online nástrojov a služieb v procese kariérového smerovania. Tvorba konštruktívneho kariérového rozhodnutia. Realizácia kariérového plánovania.	

Podnikavosť a iniciatívnosť

Žiak vie/dokáže:

Výkonový štandard	Minimálny učebný výstup
Definovať, pre koho je nápad užitočný, komu pomôže a aký problém rieši.	Uvedomiť si, že jeho nápad môže byť užitočný/pomôcť/potešiť aj niekoho iného; používať pri tom recyklovaný materiál.
Vytvárať nápadom pozitívne hodnoty aj v súlade s ekologickým rozmerom svojho nápadu a využiť pri tom princíp obehového hospodárstva.	
Vyvinúť primeranú iniciatívu a samostatne hľadať príležitosti pre rozvoj vlastného nápadu.	Vyvinúť primeranú iniciatívu pre rozvoj svojho nápadu, hľadať spôsoby, ako ho urobiť lepším.
Poučiť sa z neúspechu jeho nápadu, prepracovať ho a ponúknuť nové riešenie vzniknutého problému.	Poučiť sa z neúspechu svojho nápadu, prepracovať ho a ponúknuť nové riešenie vzniknutého problému.

Vnímať chybu ako nevyhnutnú a pozitívnu súčasť procesu učenia.	Vnímať chybu ako nevyhnutnú a pozitívnu súčasť procesu učenia.
Kombinovať svoje schopnosti so schopnosťami členov svojho tímu, rozhodovať a prevziať zodpovednosť.	Rozdeliť prácu v tíme podľa schopností jeho členov tak, aby každý robil to, čo mu ide najlepšie.
Rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu.	Rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu.
Poznať rôzne formy podnikania.	Poznať rôzne formy podnikania a uviesť príklady podnikateľov vo svojom okolí.
Uviesť rôzne druhy podnikateľských aktivít.	

Realizácia nápadu a overenie jeho funkčnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Stanovenie miery užitočnosti nápadu.	
Výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu.	Výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu.
Realizácia nápadu v praxi a overenie jeho funkčnosti.	Realizácia nápadu v praxi a overenie jeho funkčnosti.
Tvorba produktu s využitím modelu obehového hospodárstva – zdieľanie, požičiavanie, opätovné využitie, oprava a recyklácia, pokiaľ je to možné.	Tvorba produktu s využitím modelu obehového hospodárstva – zdieľanie, požičiavanie, opätovné využitie, oprava a recyklácia, pokiaľ je to možné.
Práca s chybou a úprava nefunkčných častí, ktoré sa neoverili v praxi pri realizácii.	Práca s chybou a úprava nefunkčných častí, ktoré sa neoverili v praxi pri realizácii.

Riešenie problémov

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Nadobúdanie zručností pri organizácii práce a rozdelení pracovných úloh.	
Rešpektovanie rôznorodosti členov tímu a vnímanie prínosu rôznorodosti členov skupiny pri spoločnej práci.	Rešpektovanie rôznorodosti členov tímu a vnímanie prínosu rôznorodosti členov skupiny pri spoločnej práci.

Rozvoj zručností pri riešení problémov v oblasti riadenia a organizácie práce.	
Návrh a posúdenie riešenia aj zložitého problému a budovanie reziliencie.	
Používanie vhodného tónu komunikácie a vhodných komunikačných prostriedkov v prípade vzniku konfliktu s cieľom konflikt vyriešiť/ukončiť.	Používanie vhodného tónu komunikácie a vhodných komunikačných prostriedkov v prípade vzniku konfliktu s cieľom konflikt vyriešiť/ukončiť.

Zdroje financovania nápadov

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Stanovenie si nákladov na realizáciu.	Stanovenie si nákladov na realizáciu.
Podnikanie ako možnosť realizácie nápadu v praxi.	
Aktívne vyhľadávanie rôznych zdrojov príležitostí pre financovanie, rozvoj a realizáciu nápadov/projektov, prostredníctvom aktivít, súťaží, grantov.	

Činnosti

Obsahový štandard	Minimálny učebný výstup
Vytvárať pozitívne hodnoty svojím nápadom pre jedinca alebo spoločnosť a definujú tým jeho užitočnosť. Práca s chybou a poučenie sa z neúspechu. Vyvíjanie iniciatívy pri hľadaní príležitostí na rozvoj nápadu. Naučiť sa prebrať zodpovednosť za svoje rozhodnutia pri neúspechoch, nezhodách a konfliktoch. Budovať rezilienciu.	

² Okrem žiakov so zrakovým postihnutím – nevidiacich.